

Wojciech Giermaziak
sekretariat@gbl.waw.pl
Renata Marczak
r.marczak@gbl.waw.pl
Anna Pragacz
a.pragacz@gbl.waw.pl
Główna Biblioteka Lekarska

Główna Biblioteka Lekarska w społeczeństwie informacyjnym

Streszczenie: Rozwój nauki, wdrażanie nowych technologii informacyjnych i postępująca informatyzacja wyznaczają nową rolę bibliotekom naukowym. Biblioteka nie tylko organizuje dostęp do informacji, ale także dokonuje wyboru i selekcji źródeł informacji pod kątem potrzeb użytkownika. Poprzez realizację usług informacyjnych i edukacyjnych biblioteka naukowa ma znaczący wpływ na kształtowanie społeczeństwa informacyjnego. Główna Biblioteka Lekarska (GBL), jako centrum informacji naukowej, dysponuje nowoczesnymi systemami informacji i zapewnia szybki dostęp do specjalistycznej i wyselekcjonowanej informacji medycznej.

Słowa kluczowe: biblioteki naukowe, Główna Biblioteka Lekarska, społeczeństwo informacyjne, usługi biblioteczne, źródła informacji

Wprowadzenie

Informacja jest współcześnie uważana za dobro konsumpcyjne odgrywające doniosłą rolę w funkcjonowaniu wszystkich dziedzin nauki, gospodarki i kultury, stanowiące podstawę działania zarówno instytucji publicznych, jak i firm prywatnych. W rozwijającym się społeczeństwie informacyjnym jest ona kluczowym produktem, a wiedza niezbędnym bogactwem¹. Nowe techniki teleinformatyczne oraz intensywny rozwój internetu sprawiają, że do odbiorców dociera ogromna ilość informacji niekontrolowanych i nieorganizowanych, wywołujących chaos informacyjny. W tej sytuacji konieczne jest ukierunkowanie informacji pod kątem potrzeb użytkownika i to zadanie, jako jedno z wielu, spoczywa na bibliotece.

Biblioteki od zawsze pełniły funkcję informacyjną, jednak obecnie pod silnym wpływem rozwoju nauki i techniki zmienił się zarówno zakres i zasięg dostarczanych informacji, jak i sposoby i formy realizacji usług. Wdrażane są nowe metody, formy i narzędzia pracy, które umożliwiają nie tylko nieograniczony dostęp do wiedzy, ale dostarczają użytkownikowi informacji wyselekcjonowanej i wartościowej. Realizując swoje dotychczasowe, podstawowe funkcje: gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów, biblioteki organizują dostęp do światowych zasobów wiedzy, dokonują selekcji informacji, dostarczają ją w sposób uporządkowany i zapewniają odpowiednią jej jakość. Pełniąc funkcję nowoczesnych cen-

---

¹ GWYNN, J. Europa przygotowuje się do ery informacyjnej, „Dialog Europejski – magazyn na rzecz integracji europejskiej” 1997, marzec-kwiecień. W: Szewczyk, A. (red.). *Dylematy cywilizacji informatycznej. Praca zbiorowa*. Warszawa: Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 2004, s. 14. ISBN 83-20815-29-0.

trów informacji naukowej, odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego².

Działalność informacyjna, usługowa i edukacyjna Głównej Biblioteki Lekarskiej

Główna Biblioteka Lekarska w Warszawie (GBL) jako biblioteka naukowa oferuje bogaty zasób źródeł z zakresu medycyny i nauk pokrewnych i zapewnia kompleksową obsługę użytkowników, wspierając ich na ścieżce edukacyjnej i zawodowej. Dysponując nowoczesnymi systemami informacji, umożliwia czytelnikom szybki dostęp do specjalistycznej i wyselekcjonowanej informacji. Oferta GBL skierowana jest głównie do lekarzy, pracowników naukowych związanych z medycyną i dziedzinami pokrewnymi, pracowników ochrony zdrowia i studentów, ale z jej usług mogą korzystać wszyscy zainteresowani problematyką medyczną. Działalność biblioteki opiera się na rozbudowanym systemie informacyjnym, w którym obok tradycyjnych katalogów i kartotek, znajdują się bazy własne oraz bazy piśmiennictwa medycznego w wersji elektronicznej. W swoich zasobach biblioteka posiada także materiały rękopiśmiennicze, zbiory filmów, fotokopii, mikrofilmów, kolekcje obrazów, grafik, rycin, fotografii, medali oraz archiwaliów. Poza prowadzeniem działalności dostosowanej do potrzeb współczesnego czytelnika, GBL pełni rolę swoistego archiwum przechowującego naukową spuściznę.

Księgozbiór biblioteki obejmuje książki i czasopisma w formie drukowanej oraz bogate elektroniczne bazy czasopiśmiennicze zapewniające dostęp do wszystkich dziedzin polskiej i światowej literatury biomedycznej. Systematycznie powiększa się także oferta książek w wersji elektronicznej. Czytelnicy mają wpływ na kształtowanie profilu zbiorów poprzez składanie propozycji zakupu nowych tytułów. Coraz większa część zbiorów oferowana jest w wolnym dostępie, co znacznie ułatwia czytelnikom dotarcie do najnowszych publikacji. Czytelnicy mogą korzystać ze stanowisk komputerowych z dostępem do internetu, w czytelniach działa sieć Wi-Fi. Nowoczesna strona internetowa pozwala na przeszukiwanie katalogów bibliotecznych oraz zasobów ogólnodostępnych i licencjonowanych. Dzięki nowoczesnie wyposażonej czytelni użytkownicy mają możliwość samokształcenia i korzystania z różnych źródeł informacji. Wyniki swoich prac mogą zapisywać na różnorodnych nośnikach danych. Nowoczesne monitory dotykowe z możliwością powiększania druku przystosowane są do pracy również dla osób słabowidzących.

Od 2002 r. GBL sprawuje również funkcję Centrum Dokumentacji Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization Center, WHO) oferując w wolnym dostępie ponad 4000 publikacji wydanych przez tę organizację. Ich tematyka obejmuje sytuację zdrowotną w większości krajów świata, politykę ochrony zdrowia oraz działania na rzecz profilaktyki i leczenia chorób, prowadzone przez WHO. Całość księgozbioru WHO została opracowana w systemie bibliotecznym, każdą pozycję wprowadzono do bazy, opracowano formalnie i rzeczowo przy wykorzystaniu haseł przedmiotowych GBL, dzięki czemu możliwe jest

---

² CISEK, S. *Funkcje i role bibliotek naukowych i publicznych w społeczeństwie wiedzy* [on-line]. Academia.edu 2016 [dostęp 26.09.2016]. Dostępny w:

http://www.academia.edu/6441585/Funkcje_i_rola_bibliotek_naukowych_i_publicznych_w_spo%C5%82ecze%C5%84stwie_wiedzy.

szybkie i wielostronne wyszukiwanie wydawnictw w katalogu OPAC. Na stronie internetowej GBL udostępniono katalog Biblioteki WHO, pozwalający czytelnikom na korzystanie z pełnotekstowych wersji wielu publikacji. Podjęto także prace mające na celu uzupełnienie własnego katalogu OPAC o adresy internetowe publikacji WHO posiadających wersję elektroniczną. Światowa Organizacja Zdrowia wyznacza standardy w sprawach zdrowia publicznego, jej wytyczne, zalecenia i opinie mają decydujący wpływ na kształtowanie polityki zdrowotnej w poszczególnych krajach i tworzenie narodowych programów zdrowia. W związku z tym niezwykle ważne jest propagowanie przez GBL dokumentów i publikacji Światowej Organizacji Zdrowia w środowisku medycznym oraz tworzenie łatwego dostępu do posiadanych przez nią materiałów.

Obecnie działalność biblioteczna w GBL prowadzona jest przez następujące działy:

- Dział Obsługi Czytelnika,
- Dział Budowy Księgozbioru,
- Centrum Informacji Medycznej,
- Dział Starej Książki Medycznej.

W ramach Działu Obsługi Czytelnika funkcjonuje Informatorium, Czytelnia, Wypożyczalnia, Magazyn książek i czasopism.

Pełną automatyzację procesów bibliotecznych zapewnia system biblioteczny Prolib. Wspomaga on wszystkie czynności związane z gromadzeniem, opracowaniem, udostępnianiem dokumentów, rejestracją i kontrolą czytelników, kontrolą zwrotów dokumentów oraz planowaniem i statystyką pracy biblioteki. Jest w pełni zintegrowany z Katalogiem Głównym OPAC, zawierającym opisy bibliograficzne książek, czasopism, suplementów monograficznych i niepublikowanych prac doktorskich z zakresu medycyny i nauk pokrewnych. Umożliwia użytkownikom śledzenie stanu dostępności publikacji, zdalną analizę własnego konta bibliotecznego oraz rezerwowanie, zamawianie i prolongowanie książek przez internet. Na system informacyjny biblioteki składają się:

1. Katalogi komputerowe i kartkowe:

- Katalog Główny OPAC,
- Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych,
- Zdigitalizowany Katalog Kartkowy Książek i Dysertacji GBL 1972–1999,
- Katalog A-Z czasopism pełnotekstowych,
- Centralny Katalog Dawnej Książki Medycznej,
- Katalog Osobowy Lekarzy,
- Katalog Suplementów,
- Archiwalny Katalog Mikrofisz.

2. Bazy własne:

- Polska Bibliografia Lekarska (PBL),
- Tez-MeSH.

3. Bazy czasopiśmiennicze zagraniczne: m.in. Science Direct, Springer, Oxford Journals, Lippincott, Williams & Wilkins, Karger, Taylor & Francis Group, Wiley Online Library, EBSCO, Medline Complete, Nature, Science. Bazy bibliograficzne: m.in. Medline, PubMed, Scopus. Platforma książek elektronicznych: IBUK Libra.

Przydatnym narzędziem ułatwiającym lokalizację poszukiwanych źródeł informacji jest Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych (CKCZ), zawierający informację o zasobach ponad 50 bibliotek medycznych w kraju. Katalog liczy około 8000 tytułów i jest systematycznie aktualizowany przez GBL i współtworzące go biblioteki. Ważnym źródłem informacji w działalności biblioteki jest Polska Bibliografia Lekarska (PBL). Ta, wysoko ceniona przez środowisko lekarskie, baza jest tworzona od 1979 r. przez zespół autorski pracowników Głównej Biblioteki Lekarskiej. Rejestruje ona polską, naukową literaturę medyczną i zawiera obecnie ponad pół miliona opisów bibliograficznych. Większość z nich posiada abstrakty w języku polskim i angielskim. Zawartość treściową artykułów charakteryzują profesjonalnie dobrane hasła deskryptorowe, które zarazem umożliwiają precyzyjne wyszukiwanie informacji w PBL. Hasła używane do indeksacji artykułów pochodzą z bazy Tez-MeSH, która jest polskim tłumaczeniem amerykańskiego słownika terminów medycznych MeSH. Baza Tez-MeSH została włączona jako polska wersja MeSH do wielojęzycznej bazy narodowych tłumaczeń MeSH prowadzonej przez Narodową Bibliotekę Medycyny Stanów Zjednoczonych. Zawiera obecnie ponad 27 tys. deskryptorów i jest co roku aktualizowana przez profesjonalnych pracowników.

Stale rosnąca ilość wytwarzanych informacji rozpowszechnianych za pośrednictwem różnorodnych środków komunikowania zmusza odbiorców do wzmożonego wysiłku potrzebnego do ich odbioru. Docierające informacje mają różną jakość, dlatego też szczególnego znaczenia nabiera umiejętność wyszukiwania, selekcji i wykorzystywania zasobów informacji. Współczesny użytkownik biblioteki naukowej poszukuje informacji rzetelnej, wiarygodnej i zaspokajającej jego potrzeby. W odpowiedzi na oczekiwania użytkowników Głównej Biblioteki Lekarska oferuje usługę – tematyczne zestawienia literatury, które są przygotowywane na podstawie bogatych zbiorów biblioteki oraz własnych i zagranicznych baz biomedycznych i dostarczają wyselekcjonowanej informacji specjalistycznej. Dużym zainteresowaniem cieszy się również zamawianie kopii z materiałów bibliotecznych za pomocą formularza zamieszczonego na stronie internetowej. Wykonywane są również kserokopie lub skany z materiałów własnych lub pozyskanych z instytucji współpracujących z GBL.

Usługą o szczególnym znaczeniu jest potwierdzanie przez pracowników biblioteki publikacji lekarzy. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, potwierdzany jest udział w publikacjach naukowych lekarzy przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego do specjalizacji lekarskich w trybie pozarezydenckim oraz udział w publikacjach naukowych lekarzy ubiegających się o staż podyplomowy. Na formularzach dostępnych na stronie internetowej GBL osoby zainteresowane wpisują listę swoich publikacji. Autorstwo lub współautorstwo prac potwierdzane jest na podstawie wykazu czasopism Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz zbiorów własnych GBL. Istotnym elementem działalności GBL jest również współorganizowanie szkoleń dla zawodów medycznych w Polsce, które realizowane są z myślą o ciągłym podnoszeniu poziomu wiedzy kadr medycznych.

Od kilku miesięcy biblioteka prowadzi pilotażowy projekt *GBL – UpToDate dla klinicystów w Polsce*, polegający na testowym udostępnianiu bazy UpToDate zainteresowanym klinicystom, szkoleniu ich w zakresie jej wykorzystania oraz zbieraniu opinii o przydatności bazy na potrzeby oceny projektu. UpToDate to narzędzie wspierające proces diagnostyki

pacjenta i wyboru metody leczenia. Baza zawiera obszerne kompendium informacji na temat wszelkich stanów patologicznych, liczy ponad 10 500 opracowań i dotyczy prawie wszystkich specjalności medycznych. UpToDate cieszy się dużym zainteresowaniem w środowisku medycznym ze względu na wysoką użyteczność informacji, która pozwala lekarzom trafniej i szybciej postawić diagnozę oraz dobrać właściwy sposób leczenia. W praktyce przekłada się to na jakość świadczenia usług, większą satysfakcję pacjentów, niższe koszty leczenia, krótsze pobyty hospitalizacyjne i zmniejszenie odsetka efektów niepożądanych. Wszystkie monografie są przygotowywane na podstawie przeglądu 460 podstawowych czasopism medycznych, własnych doświadczeń redaktorów i autorów prac oraz wskazań narodowych komitetów. Baza jest opracowywana i regularnie uaktualniana przez zespół ponad 6000 lekarzy z całego świata. Dodatkowo zawiera: ponad 5600 monografii leków, informacje dla pacjenta, zdjęcia, tabele, wykresy i filmy.

Główna Biblioteka Lekarska pełni rolę nie tylko jednostki popularyzującej wiedzę medyczną i okołomedyczną, ale także naukową. Podejmuje wszelkiego rodzaju współpracę z uczelniami wyższymi w Polsce i zagranicą, w celu prezentacji najnowszych osiągnięć nauki polskiej. Biblioteka systematycznie współuczestniczy także w organizowaniu posiedzeń naukowych z różnych dziedzin nauk medycznych. W działalności GBL ważne miejsce zajmuje upowszechnianie i popularyzacja zbiorów. Organizowane są wystawy, sesje historyczne, wydawane są publikacje naukowe i opracowania o charakterze historycznym, wydawnictwa albumowe oraz reedycje rzadkich i cennych druków. Od kilku lat biblioteka bierze aktywny udział w Nocy Muzeów. W Dziale Starej Książki Medycznej przy ul. Jazdów 1A prezentowane są zbiory własne oraz stałe i czasowe wystawy o różnorodnej tematyce.

Dużym zainteresowaniem zwiedzających cieszą się wystawy:

- „Medycy Powstania Warszawskiego”, prezentującej dokumenty archiwalne dotyczące lekarzy Szpitala Ujazdowskiego i podchorążych Centrum Wyszkolenia Sanitarnego, księgę operowanych pochodzącą ze szpitala powstańczego zgrupowania „Chrobry II”, pamiętnik uczestniczki powstania Hanny Odrowąż-Szukiewicz oraz materiały dot. Henryka Becka: biogram lekarza i akwarele jego autorstwa, obrazujące codzienne życie powstańczej Warszawy.
- „Komendant Główny ZWZ/AK gen. Stefan Rowecki – dokumenty 1940–1943”, przygotowanej we współpracy z Archiwum Akt Nowych i upamiętniającej 70. rocznicę śmierci gen. Stefana Roweckiego w obozie Sachsenhausen.
- „Lekarze Marszałka”, prezentującej biogramy lekarzy marszałka Józefa Piłsudskiego: Wiktora Franciszka Kalicińskiego, Józefa Laskowskiego, Stefana Andrzeja Mozołowskiego, Marcina Ignacego Woyczyńskiego oraz Maksymiliana Rose – autora badań nad mózgiem marszałka i monumentalnej monografii „Mózg Józefa Piłsudskiego”. Na wystawie zaprezentowany został również unikatowy atlas z 36 tablicami fotograficznymi preparatów mózgu marszałka.
- „Ludzkie/Nieludzkie. Na granicy ciała”, przygotowanej przez Galerię Studio we współpracy z Główną Biblioteką Lekarską, prezentującą zbiory należące do Działu Starej Książki Medycznej m.in: grafiki, rysunki, tablice anatomiczne – ginekologiczne, faksymilie plansz anatomicznych J.F.G. D’Agoty (1717/86), narzędzia chirurg-

giczne i ginekologiczne, fotografie oraz sprzęty z wyposażenia gabinetów lekarskich.

- „Medycyna wileńska w II Rzeczypospolitej”, prezentującej m.in. kadrę profesorską uniwersytetu oraz przybliżającą życie i działalność rektora prof. Aleksandra Januskiewicza.
- „Pielęgniarki w habitach. Żeńskie zgromadzenia zakonne w posłudze chorym”, ukazującej historię wybranych zgromadzeń sióstr zakonnych zaangażowanych w niesienie pomocy chorym, a także rolę, jaką odegrały w służbie zdrowia i szpitalnictwie.
- „Szpital Maltański”, przedstawiającej działalność Szpitala Zakonu Kawalerów Maltańskich podczas Powstania Warszawskiego, prezentującej wspomnienia, raporty, rozkazy dzienne i historię szpitala od 1939 r.

Organizowane wystawy oprócz funkcji popularyzatorskiej i edukacyjnej pełnią również funkcję komunikacyjną, przekazując informacje za pomocą środków wizualnych. Umożliwiają zwiedzającym poznawanie historii, utrwalają poczucie tożsamości narodowej i przyczyniają się do pielęgnowania tradycji.

Działalność Głównej Biblioteki Lekarskiej poszerza na cały kraj 15 oddziałów terenowych. Idea tworzenia oddziałów terenowych powstała już w okresie międzywojennym, kiedy to pierwszy dyrektor GBL – Stanisław Konopka – myślał o utworzeniu centralnej biblioteki medycyny i rozbudowanej sieci bibliotek. Ze względu na powszechną dostępność i ogólnomedyczny profil zbiorów, z usług oddziałów korzysta szeroki i bardzo zróżnicowany krąg użytkowników. Oprócz lekarzy znajdują się wśród nich pracownicy naukowcy, farmaceuci, psychologowie, rehabilitanci, dietetycy, pielęgniarki, laboranci, studenci, a także uczniowie szkół medycznych. Poza obsługą czytelników, w oddziałach GBL organizowane są również wydarzenia specjalne – spotkania, wystawy, prelekcje. Dzięki tej działalności, oddziały zajmują ważne miejsce na kulturalnej mapie miast, w których się znajdują.

Rola bibliotekarza w GBL

W społeczeństwie informacyjnym zmienia się wizerunek biblioteki i rola bibliotekarza. Aby być dobrym przewodnikiem i doradcą w świecie informacji naukowej, bibliotekarz musi stale poszerzać swoją wiedzę i zdobywać nowe umiejętności. Doskonalenie nie powinno koncentrować się tylko na swojej dziedzinie, lecz obejmować także wiedzę z zakresu innych nauk. Nieustanne doksztalcanie się to jedyny sposób na sprostanie wymaganiom narzucanym przez dynamiczny rozwój nauki i wprowadzanie nowych technologii, będących charakterystyczną cechą społeczeństwa informacyjnego. W społeczeństwie tym przed bibliotekarzem pojawiły się nowe wyzwania, dlatego w większym stopniu niż dotychczas kompetencje pracownika powinny być budowane z wykorzystaniem umiejętności rzetelnego i jasnego komunikowania się ze współpracownikami oraz użytkownikami biblioteki, znajomości języków informacyjno-wyszukiwawczych, umiejętności formalnego i rzeczowego opracowania dokumentów, umiejętności efektywnego posługiwania się narzędziami biblio-

tecznymi w celu opracowania i prezentowania informacji odpowiednio do potrzeb użytkowników³.

Pracownicy Głównej Biblioteki Lekarskiej to wykwalifikowana kadra bibliotekarzy i pracowników medycznych, która stawia na dokończanie się i rozwój. Praca w dynamicznym środowisku informacji naukowej wymaga ciągłego aktualizowania wiedzy, dlatego personel GBL nieustannie uczy się i pracuje nad rozwijaniem swoich dotychczasowych umiejętności oraz zdobywaniem nowych. Bibliotekarze przeszkoleni są w zakresie wszystkich źródeł, zasobów i usług oferowanych przez bibliotekę. Dzięki swej elastyczności mogą pracować na różnych stanowiskach bez uszczerbku dla jakości wykonywanych zadań. Jest to jednak nie tylko elastyczność w zakresie zadań, ale również elastyczność wobec zmieniającego się otoczenia i umiejętność przystosowania się do zachodzących zmian. Kadra pracowników jest otwarta na dialog z użytkownikiem; przyjmując za swe podstawowe zadanie kompleksowe zaspokajanie potrzeb informacyjnych użytkowników, zawsze służy radą i pomocą.

Użytkownicy otrzymują wszelką niezbędną pomoc w zakresie pozyskiwania i wykorzystania informacji. Personel wychodzi z założenia, że biblioteka to miejsce przyjazne i kreatywne, otwarte na użytkowników i ich potrzeby, dlatego wszyscy zainteresowani mogą liczyć na profesjonalną obsługę i wsparcie ze strony bibliotekarzy. Pracownicy GBL prowadzą dla swoich użytkowników szkolenia z korzystania z baz PBL, Tez-MeSH, Medline oraz pełnotekstowych baz czasopiśmienniczych. Organizowane są dni otwarte Polskiej Bibliografii Lekarskiej dla zainteresowanych i poszukujących literatury z zakresu medycyny i nauk pokrewnych, w czasie których pracownicy przedstawiają możliwości korzystania z bazy, ułatwiające zbieranie materiałów do prac naukowych.

Bibliotekarze prowadzą analizę poczytności tytułów na podstawie książek zamówionych i zarezerwowanych przez czytelników. Na podstawie tych informacji zwiększają liczbę egzemplarzy książek cieszących się dużym zainteresowaniem, skracając tym samym czas oczekiwania na zamówione pozycje. Pracownicy GBL wiedzą, jak ważne jest właściwe podejście do użytkowników. Zrozumienie i rzeczowość to niezbędne elementy pomocy czytelnikom, którzy często nie potrafią sami określić dokładnie swoich potrzeb. Bibliotekarz musi być w takim przypadku przewodnikiem po zasobach i źródłach nie tylko własnej biblioteki, ale również po źródłach udostępnianych przez inne instytucje. Współpraca bibliotek w zakresie wymiany posiadanych przez nie materiałów jest niezwykle cenna w zaspokajaniu potrzeb czytelników.

Biblioteka wspiera użytkowników w ich wysiłkach edukacyjnych i badawczych. Realizując koncepcję biblioteki uczącej się, reaguje na zachodzące zmiany, szuka innowacyjnych rozwiązań i stara się zapewnić realizowanie usług na najwyższym poziomie oraz szybką i profesjonalną obsługę użytkowników bez względu na złożoność problemów i potrzeb. Pracownicy dbają, aby dostarczane informacje były kompletne, wiarygodne i aktualne, a posiadane zasoby i narzędzia dają możliwość filtrowania i dostarczania rzetelnej, wyselekcjo-

---

³ LEDZION, W., PORTACHA, A., Organizacja przestrzeni i usług w bibliotece akademickiej. *Forum Bibliotek Medycznych* 2014, r. 7, nr 2 (14), s. 63–73. ISSN 1899-5829.

nowanej informacji naukowej. Bibliotekarz dobrze pełniący obowiązki jest współtwórcą nauki⁴. Biblioteki nie tylko gromadzą dorobek naukowy, nie tylko są skarbnicami wiedzy, one również mają swój udział w jej tworzeniu. Obok selekcji, oceny i rozpowszechniania informacji, przekształcają informację w wiedzę, tworząc nową jakość. Prowadzą prace naukowo-badawcze, usługowe, informacyjne, dydaktyczne oraz popularyzacyjne. Mają tym samym duży wkład w rozwój społeczeństwa informacyjnego, wspomagają rozwój kulturalny i edukacyjny społeczeństwa.

Podsumowanie

Wolny dostęp do wiedzy i informacji, ciągłe uczenie się i wykorzystywanie nowoczesnych technologii, to stałe elementy rozwijającego się społeczeństwa informacyjnego. Zmienia się oblicze biblioteki – kształt bibliotece nadają nowoczesne technologie oraz rosnące potrzeby informacyjne środowiska. Widoczne jest to na przykładzie Głównej Biblioteki Lekarskiej, która z tradycyjnej biblioteki stała się nowoczesnym centrum informacji, oferującym bogate zasoby źródeł informacyjnych. W swej ofercie posiada liczne usługi, pozwalające na szybkie, rzetelne i kompleksowe zaspokajanie potrzeb użytkowników, dostosowane do współczesnych wymagań i problemów.

Bibliografia:

1. BUSSE-TURCZYŃSKA, E., BIRSKA, R. Misja biblioteki naukowej a współpraca sieci bibliotek na rzecz użytkownika. *Forum Bibliotek Medycznych* 2008, r. 1, nr 1, s. 140–149. ISSN 1899-5829.
2. CISEK, S. *Funkcje i role bibliotek naukowych i publicznych w społeczeństwie wiedzy* [on-line]. Academia 2016 [dostęp 26.09.2016]. Dostępny w: http://www.academia.edu/6441585/Funkcje_i_role_bibliotek_naukowych_i_publicznych_w_spo%C5%82ecze%C5%84stwie_wiedzy.
3. CHRAPCZYŃSKA, B. *Nowoczesne usługi informacyjne kluczem do sukcesu użytkowników. Stan obecny i perspektywy*. W: *Biblioteka – klucz do sukcesu użytkowników* (ePublikacje Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, nr 5) [on-line]. Kraków: Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Uniwersytet Jagielloński, 2008. s. 142–149. Dostępny w: <http://eprints.rclis.org/139771/chrapczynska-n.pdf>.
4. DĄBROWSKA, A. *E-usługi a społeczeństwo informacyjne*, Warszawa: Centrum Doradztwa i Informacji Difin, 2009. ISBN 97-88372519-82-5.
5. GIERMAZIAK, W. 70 lat Głównej Biblioteki Lekarskiej. *Almanach* 2015, r. 10, nr 4, s. 75–80. ISSN 1896-3102.
6. GIERMAZIAK, W. Główna Biblioteka Lekarska im. St. Konopki w Warszawie. *Farmacja Polska* 2014, r. 70, nr 5, s. 249–257. ISSN 0014-8261.
7. GLEICK, J. *Informacja. Bit, wszechświat, rewolucja*, Kraków: Wydaw. Znak, 2012. ISBN 97-88324022-49-6.
8. GOBAN-KLAS, T., SIENKIEWICZ P. *Spółeczeństwo informacyjne: szanse, zagrożenia, wyzwania*, Kraków: Wydawnictwo Fundacji Postępu Telekomunikacji, 1999. ISBN 83-86476-19-2.
9. GRALA, B., KOZAKIEWICZ, W. Infobrokering, wyszukiwanie w deep web – nowa rola pracownika naukowej informacji medycznej. *Forum Bibliotek Medycznych* 2008, r. 1, nr 2, s. 52–57. ISSN 1899-5829.

---

⁴ BUSSE-TURCZYŃSKA, E., BIRSKA, R. Misja biblioteki naukowej a współpraca sieci bibliotek na rzecz użytkownika. *Forum Bibliotek Medycznych* 2008, r. 1, nr 1, s. 140. ISSN 1899-5829.

10. GWYNN, J. Europa przygotowuje się do ery informacyjnej, „Dialog Europejski – magazyn na rzecz integracji europejskiej” 1997, marzec-kwiecień [w:] Szewczyk A. (red.). *Dylematy cywilizacji informacyjnej. Praca zbiorowa*. Warszawa: Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 2004, s. 14. ISBN 83-20815-29-0.
11. KONIECZNA, D. Informowanie społeczeństwa powinnością bibliotekarza i pracownika informacji naukowej. Na marginesie poglądów Abrahama Flexnera. *Forum Bibliotek Medycznych* 2013, r. 6, nr 1 (11), s. 75–79. ISSN 1899-5829.
12. KURKOWSKA, E. *Bibliotekarstwo a społeczeństwo informacyjne; Społeczeństwo informacyjne a bibliotekarstwo*, Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2012. ISBN 97-88361464-86-0.
13. LEDZION, W., PORTACHA, A. Organizacja przestrzeni i usług w bibliotece akademickiej. *Forum Bibliotek Medycznych* 2014, r. 7, nr 2 (14), s. 63–73. ISSN 1899-5829.
14. LUBINA, E. *Nauczyciel w społeczeństwie informacyjnym – możliwości wyzwania, potrzeby kształcenia*, Lublin: Polihymnia, 2012. ISBN 97-88378470-22-9.
15. NIELUBOWICZ, J. Główna Biblioteka Lekarska w oczach uczonego i lekarza. *Biuletyn Głównej Biblioteki Lekarskiej* 1995, r. 41, nr 351, s. 85–91. ISSN 0373-174X.